

Dosarul nr. 2ra-900/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. M. Țurcan)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Danilov, I. Secrieru, Iu. Cotruță)

Î N C H E I E R E

5 august 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Valentina Garașciuc, reprezentată de avocatul Valentina Moruz,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Valentina Garașciuc împotriva Zinoviei Musteață cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a ț ă:

La 21 septembrie 2017, Valentina Garașciuc a depus cerere de chemare în judecată împotriva Zinoviei Musteață cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 18 noiembrie 2015, în calitate de împrumutător, a transmis cu titlu de împrumut Zinoviei Musteață în calitate de împrumutat, suma de 3 000 de Euro și 5 000 de lei, pe un termen de trei săptămâni, fapt confirmat prin recipisa scrisă și semnată de către ultima.

A menționat că la data de 9 decembrie 2015, la momentul expirării termenului de achitare, Zinovia Musteață a reconfirmat restituirea împrumutului până la 15 decembrie 2015, obligându-se la achitarea unei dobânzi în sumă de 21 de Euro și 35 de lei pentru fiecare zi până la momentul achitării.

Reclamanta a explicat că termenul de achitare a expirat, însă pârâta nu și-a onorat obligațiile de restituire a împrumutului. Astfel că a expediat în adresa acesteia cerere prealabilă, solicitând restituirea benevolă a datoriei, fără a aborda litigiul în instanța de judecată, fapt confirmat prin cererea de restituire a împrumutului și avizul de recepție anexate la prezenta acțiune. Cu toate acestea, cererea a fost lăsată fără atenție din partea pârâtei.

Drept urmare, reclamanta înaintând prezenta acțiune a solicitat încasarea din contul Zinoviei Musteață în beneficiul său a sumei de 3 000 de Euro cu titlu de datorie, a sumei de 5 000 de lei cu titlu de datorie, precum și a cheltuielilor de judecată.

La 11 aprilie 2018, Garașciuc Valentina a depus cerere de majorare a pretențiilor, prin care a invocat că întrucât din momentul înaintării acțiunii și până în prezent au expirat 8 luni, iar pârâta nu intenționează benevol să restituie sumele împrumutate, consideră necesar de a majora pretențiile în vederea calculării dobânzii de întârziere conform art. 619 Cod civil. Respectiv, a calculat dobânda de întârziere din momentul punerii în întârziere – 15 decembrie 2015 până în prezent, în sumă de 1 789,93 de lei (din suma de 5 000 lei), și 1 073,96 de Euro (din suma de 3 000 de Euro).

Totodată, ținând cont de faptul că părțile au prevăzut în recipisă obligația pârâtei cu privire la achitarea penalității în proporție de 21 de Euro pentru fiecare zi de întârziere pentru împrumutul de 3 000 de Euro, și respectiv 35 de lei pe zi, pentru împrumutul de 5 000 de lei, în temeiul art. 624 Cod civil, a calculat și penalitatea de întârziere, care constituie suma de 3 780 de Euro, (conform calculului 21 de Euro x 180 zile = 3 780 de Euro) și 6 300 de lei (conform calculului 35 de lei x 180 zile = 6 300 de lei).

În urma majorării cerințelor Valentina Garașciuc a solicitat încasarea din contul Zinoviei Musteață în beneficiul său a sumei de 1 073,96 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere, pentru perioada 16 decembrie 2015 – 11 aprilie 2018; încasarea sumei de 1 789,93 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, pentru perioada 16 decembrie 2015 – 11 aprilie 2018; încasarea sumei de 3 780 de Euro cu titlu de penalitate de întârziere; încasarea sumei de 6 300 de lei cu titlu de penalitate de întârziere.

Prin hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru a fost admisă integral acțiunea depusă de către Valentina Garașciuc. S-a încasat de la Zinovia Musteață în beneficiul Valentinei Garașciuc suma de 3 000 de Euro cu titlu de datorie, suma de 1 073,96 de Euro cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 3 780 de Euro cu titlu de penalitate de întârziere, iar în total suma de 7 853,96 de Euro, în lei moldovenești la cursul oficial al BNM la momentul executării hotărârii. S-a încasat de la Zinovia Musteață în beneficiul Valentinei Garașciuc suma de 5 000 de lei cu titlu de datorie, suma de 1 789,93 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, suma de 6 300 de lei cu titlu de penalitate, suma de 3 285 de lei cu titlu de taxă de stat, suma de 5 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, iar în total suma de 21 374,93 de lei. S-a încasat de la Zinovia Musteață în beneficiul statului suma de 1 897,80 de lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost admisă cererea de apel depusă de avocatul Daniela Moraru, în interesele Zinoviei Musteață, s-a casat hotărârea din 25 februarie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, în partea dobânzii de întârziere, a penalității și a cheltuielilor de judecată și s-a emis o nouă hotărâre, după cum urmează: s-a încasat de la Zinovia Musteață în beneficiul Valentinei Garașciuc dobânda de întârziere în sumă de 126 de Euro în monedă națională conform cursului valutar al BNM la momentul executării hotărârii și 210 lei și cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în sumă de 1 976 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse, iar hotărârea instanței de fond s-a menținut.

Întru consolidarea soluției sale instanța de apel a reținut că, la caz, împrumutatul Zinovia Musteață nu și-a onorat obligația asumată și nu a restituit suma împrumutată în mărime de 3 000 de Euro și 5 000 de lei în termenul stabilit – 15 decembrie 2015, prin urmare instanța de fond just a ajuns la concluzia temeiniciei pretenției reclamantului și necesității încasării în mod forțat a datoriei în mărime de 3 000 de Euro și 5 000 de lei.

Cu referire la pretenția de încasare a dobânzii de întârziere și a penalității, instanța ierarhic inferioară a notat că obligațiilor pecuniare indicate în recipisa din 9 decembrie 2015 li se aplică dobânzi pe perioada întârzierii, adică pentru 9 decembrie 2015 – 15 decembrie 2015. Respectiv, Zinovia Musteață în speță urmează să achite Valentinei Garașciuc dobânda de întârziere pentru cele 6 zile, în cuantum de 126 de Euro (21 euro x 6 zile) și 210 lei (35 lei x 6 zile).

Cât privește pretenția de încasare a sumei de 3 780 de Euro și 6300 de lei cu titlu de penalitate de întârziere, instanța de apel a conchis că prima instanță eronat a dispus admiterea acesteia, or pretenția este neîntemeiată.

În acest sens, instanța inferioară a reținut dispoziția art. 624 alin. (1) Cod civil (în redacția în vigoare până la 1 martie 2019), care statuează că clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun.

Astfel, din conținutul normei legale, rezultă expres că, clauza penală (penalitatea) este o prevedere contractuală, iar, în cazul în speță, se atestă că părțile în recipisa întocmită nu au specificat o asemenea prevedere privind încasarea penalității, motiv din care urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

La data de 22 februarie 2020, prin intermediul oficiului poștal, Valentina Garașciuc, reprezentată de avocatul Valentina Moruz a declarat recurs împotriva deciziei din 20 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârea instanței de fond.

În motivarea cererii de recurs a indicat că nu este de acord cu decizia contestată, consideră că prin adoptarea acesteia au fost încălcate esențial normele de drept material și procedural (art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă).

A menționat că aprecierea instanței de apel precum că perioada de întârziere a executării obligației este de 6 zile, reiese din interpretarea eronată a legii materiale (art. 617, 618 Cod civil). Dobânda de întârziere este prevăzută de lege și urmează a fi calculată conform art. 585 Cod civil (în redacția până la 1 martie 2019), și nu poate fi prevăzută de părți precum și nu poate fi calculată în alt mod decât cel prevăzut de lege.

Totodată, a explicat că a calculat penalitatea prevăzută în recipisă în baza art. 624 Cod civil în coroborare cu art. 268 Cod civil, penalitatea pentru 180 de zile potrivit termenului special de prescripție.

Cât privește aprecierea instanței de apel precum că pretenția de încasare a penalității este neîntemeiată, deoarece părțile litigante nu au prevăzut în recipisă penalitatea a remarcat că de fapt părțile litigante au prevăzut clauza penală și valoarea acesteia, iar simplul fapt că au numit această prevedere dobândă de întârziere și nu penalitate, nu duce la netemeinicia pretenției date.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Completul reține că copia deciziei integrale a instanței de apel a fost expediată în adresa participanților la proces la 19 decembrie 2019 (f.d.170), însă dovada legală de recepționare a acesteia de către recurentă lipsește.

Prin urmare, recursul din 22 februarie 2020 depus prin intermediul oficiului poștal, este declarat în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de către Valentina Garașciuc, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Valentina Garașciuc, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor

procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de către Valentina Garașciuc, reprezentată de avocatul Valentina Moruz, urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Valentina Garașciuc, reprezentată de avocatul Valentina Moruz.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu